

Regula honestatis moralis seu tractatus theologicus tripartitus de regula moraliter agendi

In Duos Item Libros Dividitur: In priori potissima fundamenta, & principia moderni Probabilismi intrinseca exactè, & accuratè examinata multipliciter evertuntur, & non esse verè principia, ... In posteriori verò eundem cum modernis Decretis Pontificiis multiplici argumento ... ubi multa de ultimi ...

Camargo, Ignacio de

[S.l.], 1702

Articulus I. Quæ sit regula prima moralis honestatis, primum atque potissimum totius Operis fundamentum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94767)

ARTICULUS I.

Quæ sit regula prima moralis honestatis, primum, atque potissimum totius Operis fundamentum?

2. **O**Mnis humana, aut moralis actio ex peculiari suo conceptu dicit respectum, & habitudinem ad aliquam mensuram, & regulam rationis taxantem, atque mensurantem modum, quem ipsa tenere debeat in ordine ad ultimum finem.

3. Huic regulæ si actio conformetur, & servet modum ab ipsa præscriptum, dicitur moraliter bona, recta, laudabilis, & honesta: si verò regulæ contrarietur, aut ab ipsius directione deficiat, erit mala moraliter, turpis, vituperabilis, & inhonesta. Demum si præter regulam ipsam sit, id est, nec contra, nec juxta regulam, quia nihil hæc de illa præscribit, dicitur actio indifferens, hoc est, nec bona, nec mala moraliter, de qua in præsentem nihil curabimus; tum quia reverà nulla est hujusmodi, dum practicè, & actu exercetur, ut communior, & vera sententia docet: tum quia, quidquid sit de hoc, nihil facit ad nostram controversiam.

4. Prima, suprema, & universalis regula, atque mensura honestatis moralis est lex aeterna, aut voluntas Dei, totius bonitatis originis, qui creaturas suas rationales sapientissimè dirigit, ac movet, jubendo, prohibendo, aut consulendo, quid, & quomodo ipsæ agere, vel omittere debeant, aut possint, ad suum ultimum finem liberè, & meritoriè cōsequendum. Hoc, saltem quoad substantiam, immò etiam quoad modum (nisi libeat divertere ad quæstiones de voce prorsus inutiles ad rem præsentem) non solum ex divinis sacræ paginæ oraculis, atque ex SS. Patrum doctrina, verum etiam ex ipso rationis lumine, notissimum est apud omnes, ideoque probatione non eget, sed sola terminorum declaratione.

5. Declaratur verò in hunc modum. Omnis perfectio, aut bonitas creaturarum, seu physica sit, seu moralis, est velut gutta quædam, aut stilla, à Deo, primo, & summo totius perfectionis, ac bonitatis fonte, derivata: quare eatenus erit bonitas, aut perfectio, erit itē bonitas major, quatenus imitatur summam illam, & infinitam Dei bonitatem; vel quò ad illam magis accedit per majorem similitudinem, aut conformitatem cum ipsa. Porro illud, quod est primum in quolibet genere, est mensura, & ratio omnium, quæ sunt illius generis, inquit D. Angelicus; quòd est principium lumine naturæ notum, & ab eodem S. Doctore alibi etiam frequenter usurpatum: *Unumquodque autem (ait ipse) rectum, & bonum est, in quātum attingit ad propriam mensuram.* Rursus divina bonitas, aut honestas moralis, est voluntas divina, quæ ob infinitam suam rectitudinem adæquat indefectibiliter, comprehenditque summum bonum. Patet igitur voluntatem divinam esse regulam, ac mensuram, per quam omnis perfectio, & bonitas moralis regulatur, ac mensuratur. Est ergo prima regula totius honestatis moralis.

6. Præterea omnis creata voluntas quoad omnes suas operationes est naturā suā subjecta, inferior, ac subordinata supremæ, & infinitæ Dei voluntati; quod tam est evidens, quàm evidens est, Deum esse factorem rerum omnium, nos autem opera manuum suarum, ipsum Dominum, & nos servos, ipsum Legislatorem, ac Superiorem, nos autem inferiores, ac subditos. Hinc verò statim evidenter apparet, nullam omnino operationem nostram esse posse honestam, ac rectam, nisi per ordinem, & conformitatem ad vo-

D. Tho. 1.
2. q. 19. art.
9. corp.

Ibidem.

lun-

Iuntatem ipsius Dei. Utrique, si operatio voluntatis creata posset esse recta, aut honesta, & divina non conformari, iam voluntas creata non esset voluntati divinæ quoad omnes suas operationes subiecta, atque subordinata, sed potius absoluta, & independens ab omni subordinatione. Evidens ergo est, voluntatem divinam esse regulam primam, atque supremam totius honestatis moralis.

7. Sed dicat aliquis: regula universalis directiva omnium operationum creaturarum est lex aeterna, ut docet S. Thomas: sed lex non consistit formaliter in actu voluntatis, sed in actu rationis, ut tradit etiam ipse, tum ibidem, tum insuper aliàs sæpe: malè ergo diximus, voluntatem divinam esse regulam primam bonitatis moralis.

Resp. nos consultò dixisse, voluntatem divinam, seu legem Dei aeternam, esse regulam primam moralis honestatis, quia detineri modò non libuit in quæstione prorsus vocali, vel certè inutilis disquisitionis, circa constitutionem legis formalem. Profectò, quidquid sit de illa, certum omninò est, nullam moralem operationem esse posse honestam, aut rectam, quin conformetur divinæ voluntati, ut manifestè patet ex dictis, & expressè etiam docet Angelicus M. Est igitur voluntas divina regula universalis, ac mensura totius bonitatis moralis, sive sit etiam constituenda in Deo alia regula prior, aut ratione nostrà distincta, sive constituenda non sit, quod modò disputare è re nostra non est. Enim verò Augustinus, dum peccatum definit, *dictum, factum, vel concupitum contra legem aeternam Dei*, ab hac etiam quæstione abstinet, subiungens immediate, *est autem lex aeterna ratio, vel voluntas Dei, &c.* De hoc tamen dicemus, quantum sit opus, in loco opportuno.

Dicatur ergo hìc (quod unicè ad nos pertinet) voluntatem divinam, seu legem Dei aeternam, esse

regulam primam, atque supremam, moralis honestatis, cui proinde adaptari, & conformari debeat, ut recta sit, omnis operatio moralis.

ARTICULUS II.

Quæ sit secunda regula honestatis moralis, secundum Operis fundamentum?

8. **V**oluntas, seu lex Dei, quamvis sit prima regula, atque mensura nostrarum actionum moralium; cum tamen nobis extrinseca sit, non potest per se ipsam immediate movere, dirigere, seu regulare operationes nostras; sed debet nobis applicari, & proponi per cognitionem aliquam, seu dictamen nostræ rationis, quod primam ipsam regulam, seu voluntatem Dei, circa eliciendam operationem nobis representans, & intimans, sit proxima, immediata, & formalis directio, aut regulatio actualis, operationis eliciendæ, seu potius voluntatis eam operationem elicituræ. Per hanc autem formalem, & immediatam nostri dictaminis directionem, regula prima applicata, & unita, instar objectivi principii, & ut virtus moralis sufficienter approximata, movet, ac dirigit voluntatem nostram, ipsiusque morales operationes actualiter mensurat, ac regulat.

9. Itaque voluntas divina non est regula proxima, immediata, aut formalis, sed mediata dumtaxat, remota, & objectiva, nostrarum actionum moralium; quia ad illas nec movere, nec dirigere potest, nisi ut cognita, & applicata per nostram cognitionem actualem. An vero ipsa cognitio se habeat tanquam virtus physicè influens nomine objecti in ipsam moralem actionem, an ut pura conditio applicans, & expediens ipsum objectum ad influendum? quæstio est Philosophica, quam modò disputare non vacat. Scire in præsentis sufficiat, regulam primam, neque

D. Tho. I. 2. q. 93. art. 1. corp.

Ibidem, q. 93. art. 1. corp. & alibi.

D. Tho. ibidem q. 19. ar. 9.

August. lib. 22. cont. Faust. c. 27.

Infra lib. 2. controv. 4. ar. 1.